

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 530 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 8. vel. serpana 1879.

List 32.

Bratovšine in drugi pripomočki v pomoč dušam v vicah.

Spisuje V. K.

(Dalje.)

Dostavki od potrebe in koristi 3 Božjih čednost.

Živa vera, upanje, ljubezen je potrebno vsim brez razločka stanú, starosti, učenosti itd.

Vera je potrebna ne samo nevednim, ampak tudi učenim; zakaž vediti se še ne pravi verovati. Kakor „non omnis doctor doctus“, in „ex libro doctus, ex capite stultus“; enako je tudi prav veliko število učenih, ki vedó verske resnice dobro razlagati, v sercu pa od vsega tega le malo imajo, kar vedó, ako je potreba drugim kot versko resnico dokazati. Le prerado se zgodi, da je med učenimi veliko terdovratnih nejevernikov. Vera kot čednost se ne dá iz bukev naučiti, temuč ona ima kot taka svoj začetek, razvitek v ponižnosti in pokoršini do Boga in njegovih zapoved; z molitvijo si jo zamoremo pridobiti, treba je torej za-njo Boga prositi, česar nas tudi Jezus Kristus sam uči s svojim zgledom, ko je za sv. Petra Boga prosil: „Jaz pa sem za-te prosil, da ne jenja tvoja vera“, s katero molitvijo je dal na znanje, koliko more biti ležeče na sv. veri. „Kteri bodo v mene verovali, bodo hudiče izganjali.“ „Kteri bodo v mene verovali, vse se jim bo zgodilo, kar prosijo.“

Upanje. — Sv. Peter je po morji šel Jezusu naproti, dokler je imel živo vero in upanje v Jezusa Kristusa; ko je pa začela vera, upanje pešati, začelo se mu vdirati, ter je klical na pomoč. Prav veliko zaupanje je imela v Boga Marija od Previdnosti, od tod je izviralo, da je toliko milost dosegla.

Živa vera, terdno upanje v Boga in želja ga ljubiti tirja se celó od naj bolj nerečnih ljudi na svetu, od obsedenih, ako hočejo rešeni biti, in ako tega nimajo ali ne skušajo po svoji moči v sebi obuditi, nihče jim ne bo pomagal; vse to tirja se tudi od onih, ki iz njih hudobne duhove preganjajo. ... Koliko da je na veri, upanji in ljubezni ležeče, kaže še to, da satanu za nobeno reč ni toliko, kolikor da skuša takim obsedenim revežem še to malo iskrico vere, upanja vzeti, in ljubezen do Boga popolnoma v njih zadušiti in namesto ljubezni sovraštvo do Boga in kar koli na božje reči spominja, v njih serce zasadi.

Ker Bog vero, upanje, ljubezen tako zelo priporoča, satan pa skuša jih zadušiti, istrebiti iz serca, iz sveta, je pač dokaz, kako imenitna mora biti vera, upanje, ljubezen.

Ljubezen. — Scientia sine charitate inflat; te besede, žali nam, se le prepogostokrat vresničujejo. Kdo so tisti, ki naj rajši od vere odpadajo? So li to priprosti, nevedni kmečki ljudje? Ne; ampak to so učen. Že po deželi se nahajajo ljudje, ki so nekoliko študirani, in ti so večji del prvi med farmani, ki naj manj vere imajo, ker postanejo napihnjeni in se na svojo puhlo učenost zanašajo. Še bolj pogostoma se to godi po mestih, da nekteri si celó v nečast štejejo, ako bi verovali v verske resnice, češ, prištevali bi se med nevedno ljudstvo, ki se po njih mislih za to vero derži, češ, da ravno drugač ne vé in si ne zná pomagati. Take je prvi naglavni greh, napuh, preslepil.

Za 3 Božje čednosti Boga prositi je dolžnost, ker se ne dajo iz bukev naučiti, ne se za denar kupiti. To poterjuje, da pri učenih in bogatih se le prerado pogrešajo; moliti morajo zanje ne samo nevedni, ampak tudi učen, in ti poslednji še več kakor prvi, ker so k prevzetnosti še bolj nagnjeni, kakor navadno priprosto ljudstvo, kajti „Bog le ponižnim daje milost, spoznanje; prevzetnim pa je nasprotnik“.

Tudi učenjakom bi ne škodvalo vpisati se v bratovšino, v kateri udje pod pogojo vsak dan molijo 3 Božje čednosti in Boga prosijo, naj bi v njih sercu to čednosti vnel, pomnožil. Ta bratovšina ni samo za navadno ljudstvo, ampak silno koristna je tudi izobraženim, učenim.

Ker toliko tisuč in tisuč udov za pomnoženje teh čednost Boga dan za dnevom prosi, vidi se, kako blage namene da ima, kako je priporočevanja vredna.

Od nekega pušavnika se bere, da je celi dan očenaš molil in ga še zdelal ni, to je, posamezne oddelke, prošnje je premišljeval. Tudi od 3 Božjih čednost bi se smelo to reči; tudi v njih so veličastne, premišljevanja vredne resnice. Bodi si, da jih moliš ali premišljuješ, čezdalje bolj boš spoznal njih lepoto, in če jih tudi vsak dan premišljuješ, še več naukov, spodbudovanja boš v njih našel. Tu je navod naukov, vnemanja, ljubezni, priložnost za vsakterega, če tudi brati ne zná.

Koliko je ljudi, ki bi radi kako premišljevanje brali, pa nimajo časa ali pa brati ne znajo; takim je vsaj včas priložnost, zlasti zvečer predno spat gredo, ali če tudi že v postelji, obmoliti tri Božje čednosti, premisliti, kar mu naj bolj k sercu gre, in v tem pre-

mišljevanji, v taki molitvi zaspati, kako lepa in koristna navada!

Pobožnim dušam je to kot pripomoček in pripravljanje za duhovno sv. Obhajilo, bodi si že kadar koli med dnevom.

Ta bratovščina bo dala povod, da se bodo v družini večkrat molile tri Božje čednosti, otroci se jih bodo poprej navadili, in ko se jih navadijo, jih ne bodo tako hitro posabili (experientia me docet), kar je gotovo dobro in bo mi priterdil vsak duhoven, ki ima s otroci opraviti za pripravljajanje za prvo sv. Obhajilo. Koliko ga namreč truda stane, predno se vsi navadijo 3 Božje čednosti, kako jih pa tudi nekteri le prehitro pozabijo!

Vera nam v spomin pokliče vse verske resnice, ko molimo „Verujem vse, kar je Bog razodel, kar sv. rimsko-katoliška cerkev verovati zapoveduje“. Ako po večkrat molimo, spominjali se bomo nehoté, da to in to je zapovedano... to prepovedano... za to čaka večno plačilo... za to večna kazen. — Koliko velik pripomoček torej dobro delati in hudega se varovati!

Spominja nas tudi na Božjo silno veliko svetost, pravičnost, da varovati se je toraj tudi naj manjšega greha; tukaj sanj sadostovati; spodbada nas spominjati se tudi ubogih duš v vicah, za-nje moliti, ker nas sv. vera uči, da jim zamoremo pomagati in da je to tudi naša dolžnost; in ko to storimo, pridobimo si ob enem naj boljših prijateljev, priprošnikov. Marsiktereja je premišljevanje Božje pravice, vic itd. sdramilo iz mlačnosti, da je začel bolj resnobno živeti, zato ker je premišljeval kaj cerkev uči, ker je večkrat obudil v srcu živo vero.

Upanje — nas tolaži s tim, da nas uči, kako je Bog neskončno usmiljen..., če smo tudi grešili, da je pripravljen nam odpustiti. In v zvezi s vero nas uči, da je nam mogoče ter smemo upati, že tukaj na zemlji božji pravici sadostiti, pa pomagati tudi onim, ki so že v večnosti in vicah, morebiti še zavoljo nas, ... da zamoremo njim na pomoč priti; da oni za nas Boga prosijo. Vse to smemo upati. Kako tolažljivo je to za nas! Pomagali bomo onim dragim, ki so nas zapustili;... kako tolažilno, da s priméroma tako majhnim trudom, s odpustki itd. zamoremo tukaj sebi in dušam v vicah sadostovati... Tako in enako premišljevanje Božje ljubezni, dobrote, usmiljenja proti nam nas mora nehoté spodbadati, da začnemo Boga ljubiti, da se vнемamo za:

Ljubezen, ki izvira iz premišljevanja Božje ljubezni proti nam. To nas ne spodbada samo Boga ljubiti, ampak tudi ljubiti svojega bližnjega, ker Bog, ktereja ljubimo, to zapoveduje; ker bi ga sicer žalili, ako bi tej njegovi zapovedi nasproti ravnali. Spodbada nas bližnjemu na pomoč priti, skazovati mu dela keršanskega usmiljenja. Ta ljubezen zapoveduje pa že sama po sebi ljubiti tudi duše v vicah, jih ljubiti tim več, v čim večjem terpljenji so, toraj tim bolj jim pomoč skazovati, skazovati dela usmiljenja itd. (Gl. Faber: Libérateur 1877, p. 1603.) Koliko se stori lahko za-nje s molitvijo, s milošnjo, sa. Obhajili in drugimi dobrimi deli!

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Sv. Deodat. Milost po njem dosežena v uršulinskem samostanu.) V frančiškanski cerkvi v Ljubljani v altari sv. Križa imajo pravo truplo sv. Deodata mučenika (martirnika). Kako ravno se je godilo, da je red čč. očetov sv. Frančiška dobil iz Rima te predrage svetinje, do zdaj nismo mogli svediti, toliko pa je iz starih po preč. slatomašniku P. Benvenuto ohr-

njenih zaznamkov očitno, da truplo sv. Deodata je bilo pripeljano v Ljubljano l. 1741, tedaj pred 138 leti.

Omenjeni zaznamki namreč pričajo, da 10. sveč., 11. sušca in 5. mal. travna 1741 se je častitljivi odbor (venerabile Discretorium) definitorjev, provincijala in gvardijana posvetoval zastran svetinj tega mučenika. In sicer 10. sveč. ni povedano, kaj so obravnavali; 11. sušca je bilo postavljeno prašanje: „Kako in s kakošno slovesnostjo naj bi se položilo v cerkev sv. truplo sv. Deodata.“ Sklenjeno je bilo, da „bres drugih stroškov bodi dopoldne nemška, in popoldne kranjska pridiga.“ — 5. mal. travna je bilo prašanje: „O prenašanji trupla sv. Deodata.“ Častitljivi „Discretorium“ je bil te misli, naj se svetinje položé v kapelo Brezmadežne (M. D.); pošlje pa naj se odbor previdnih redovnikov k gospej Šnedicovi (ad P... (?) Dnam. Snedizin) za privoljenje, da ne vstane kaka samera. *)

Tukaj naj pristavimo besedno izročilo ranjcega g. Frančiška Ksav. pl. Steinhofera. Le-ta, poseben častivec sv. Frančiška, je pravil, s koliko slovesnostjo in med razsvitljenjem so bili sv. Deodata po Ljubljani v Verhnike pripeljali v Ljubljano.

Poslednjič P. Benvenutovi zaznamki pripovedujejo, da 21. mal. travna naslednje leto 1742 je čast. zbor obravnaval vprašanje: „Če naj se v obletnico, ki je bilo truplo sv. Deodata v očitno češenje izpostavljeno, obhaja kaki spomin?“ Sklenjeno je bilo, da ta dan — ali nedeljo med osmino sv. Antona — naj bode peta maša v kapeli neomadežane M. D., in da naj se tudi v pridigi spominja sv. Deodat.

Iz dosedanjega je očitno, da 1. je bil sv. Deodat sprejet s velikimi slovesnostmi, ne le cerkveno, ampak zlasti tudi od ljudstva; — 2. da je bilo truplo svetnikovo ljudstvu v očitno češenje izpostavljeno in položeno v kapelo brezmadežnega Spočetja; 3. da se je to zgodilo v osmini sv. Antona Padv., to je, med praznikom presv. Trojice in drugo nedeljo po Binkoštih.

L. 1744, 20. rožn., je odbor oo. definitorjev določil: Ker v nedeljo med osmino sv. Antona (Padv.), ki je škapulirska, ne more biti peta maša v kapeli brezmadežnega Spočetja v spomin in češenje sv. Deodata, bode v poviševanje in razširjanje njegovega češenja to opravilo nadomesteno pozneje po omenjeni osmini, kar bode pridigar poprej oznanil. — Podobno temu se je zgodilo tudi l. 1748. Iz tega se vidi, da se je očitno češenje sv. Deodata tudi še pozneje ohranilo.

Pozneje (kdaj?) **) je bil svetnik prenesen v altar sv. Križa, kjer je bil dosdaj njegov prostor. Izročili so ga pa nedavno čast. gospém Uršulinaricam, in prosili, da naj bi svetniku že zastarano obleko obnovile in lepo vravnale. To djanje in skerb čč. oo. Frančiškanov priča, kako v časti imajo tudi zdaj tega svetnika in mučenika. Že so častite gospé osnovalé, kako lepo in kusno mu bodo napravile vso obleko in tudi se sliši, da ga namérjajo prav slovesno v frančiškansko cerkev nazaj prenesti, kadar bo v novo napravljen in olepšan. Iz šibkih koščic je boje očitno, da je svetnik, vojak, še prav mlad bil, ko je za sv. vero kri prelil.

Ko so svetinje v samostan prinesli, so jih častite gospé sprejele s velikim češenjem in v takem češenji ga vedno imajo. Iz tega se pojasnuje, kar naznanuje naslednje poročilo, ki smo ga l. tega mesca dobili iz uršulinskega samostana, iz čisto zanealjvih rók.

*) Iz tega je očitno, da omenjena družina je bila dobrotnica ali celó lastnice te kapele.

**) Ko so se oo. Frančiškani preselili v sedanji samostan (bili so poprej tam, kjer so sedanje šole), in naj berže ob tistem času je svetnik prišel na sedanje mesto.

Iz uršulinskega samostana. V večje praznovanje presvete Marije Device, sv. mučenika Deodata, sv. Antona Padvanskega in sv. očeta Pija IX, in da spolnimo obljubo zastran razglašanja, s prepornim srcem hvaležnosti naznanimo, da ena mladih kornih Sester, ki je valed bolezní bila sedem mesecev mutasta, se je neutegoma ozdravila.

Več Sester je po večkrat na dan z velikim zaupanjem molilo pred svetinjami sv. Deodata, ki so bile pred 14 dnevi iz cerkve Marije Device oznanjenja prenesene v naš samostan, da naj jih očistimo in olepšamo, molile so za ozdravljenje mutaste Sestre; — ona sama pa ni čutila nobenega zaupanja in ni molila. So pa nato nekatere tudi za omenjeno Sestro začele opravljati devetdnevno na čast sv. Antona Padvanskega, in ako bodo uslišane, so obljubile eno sveto mašo na čast sv. Antonu in da bodo 9 torkov pred njegovo podobo dale luč goreti in bodo uslišanje razglasile, — in še le potem, peti dan te 9dnevne, je néma Sestra, ki o tem pobožnem češenji ni nič vedila, zadobila tako veliko zaupanje in priserčno veselje do svetinj sv. Deodata, da se je z nekaterimi Sestrami k njim podala — in je tam kar neutegoma dobila moč govoriti in je spregovorila, ter je zamogla z drugimi vred čisto glasno obmoliti vse molitve, ktere so se opravljale njemu na čast. V pritežnosti in zadržki, kakor je bilo znati, so do čistega zgini. Zdravnik sam, gosp. dr. Mader, je rekel: „Pritrditi moram, da je pomagala molitev in zaupanje.“

Druga Sestra je imela prav nevarno bolezen na očéh; tudi ta, ko ste se opravili dvé 9dnevni k sv. Antonu Padvanskemu in se je z veliko zaupljivostjo nekoliko molilo pred svetinjami sv. Deodata in obljubilo, da se bo uslišanje razglasilo, je bila brez zdravniške pomoči skor popolnoma ozdravljena.

Tisučna serčna zahvala, hvala in čast bodi ljubemu Bogu, ki nas je na mogočno priprošnjo preblazene Marije Device in Matere Božje, sv. mučenika Deodota, sv. Antona Pad. in sv. Očeta Pija tako milostljivo uslišal.

Z Dobrove, 4. vel. serp. (Šmarne maše. Cerkvene olepšave. Slikar Bradaška. Red Božjih služb o šmarnih mašah. Usmiljena M. D. Dobrovska.) S 15. velikim serpanom se pričnó zopet letne „šmarne maše“ na Dobrovi. To ni le za našo duhovnijo, ampak je tudi za okolico, za zlasti bližnjo Ljubljano posebno prijeten in v duhovnem oziru srečen čas. Sv. Oče papež Pij IX so z razpisom 6. avgusta 1858 ponovili in podelili za vse čase popolne odpustike tistim, ki resnično skesani, čisto spovedani vredno obhajani (lahko tudi kje drugje) obišejo cerkev vnebovzetja M. B. na Dobrovi, ter v papežev namen pobožno molijo, — in sicer katerikoli dan od predvečera vnebovzetja Matere Božje do solnčnega zahoda Marijnega rojstva. Omenjeno naj je, da se odpustki ti smejo obrniti v prid dušam v vicah ter da sta dva oltarja (veliki in stranski sv. Jožefa) na Dobrovi privilegirana. Božja pot na Dobrovi, ki slovi že od leta 1231, se je poslednje leta zopet jela močno poživljati. Tudi sedanji čast. g. župnik skerbijo povzdigniti slovesnosti tega sv. časa. Sklenili so najpoprej cerkvi notranjo njeno že slabo ponošeno obleko prenoviti. Dali so jo lepo pobeliti v kupli osem temnih slik apostolov zmiti in nekoliko popraviti. V verhu kuple (laterne) pa je novo slikarijo, kronanje Matere Božje, doveršil g. Bradaška. *)

*) G. Bradaška, domačin, rojen v Lučinah, zares lepo napreduje v svoji umetnosti. Dovertil je že dosti lepih slikarij — posebno hvalijo njegove slike Matere Božje brezmadežne (Immaculata) na platnu. Cerkve: v Šmartnem pri Kranji, na Jesenicah, na Blejski Dobravi, na Breznici, pri sv. Joštu, se ponašajo z njimi. Priporoča se ta slikar posebno tudi zaradi nizke cene pri svojih delih.

Moramo reči, da prav okusno, veliko lepše, s živejšimi barvami, kakor pred tremi leti je svetišče. Stranski oltarji vsi štirje dobijo novo obleko, — če tudi ne še do letošnjih šmarnih maš. Lep tempelj Gospodov, posvečen Bogu in naši ljubi Gospej, bode naša cerkev že letos, a še lepši bode potem, kedar se mesto zastarelega postavi novo, kakor nove spovednice, klopi, tlak, kar še mislijo sčasoma dovertiti č. g. župnik. Da se keršanski romar, ako želi, tudi na tem mestu duhovno poživi, oskerbljeno je s tem, da se skosi vse šmarne maše spoveduje, za nedelje in praznike pa je naprošenih še gospodov spovednikov iz bližnje Ljubljane. Ker so nekteri popraševali, kdaj da so ss. maše (ker nas Ljubljanci radi zlasti tudi ob delavnikih obiskujejo) bodi naznanjeno, da ste ob delavnikih stalni ss. maši vsak dan ob 6 in ob 8, ob nedeljah pa in praznikih ob 6 in 10 s pridigo; ob 5 in 9 pa ste tihi ss. maši gotovi.

Dobrovski stari zapisniki in nove skušnje pričajo, da so verni kristjani po prošnjah preblazene Marije Device Dobrovske prejeli že brez števila telesnih in dušnih dobrót na tem sv. kraji. Marija, oziraj se milostno tudi na letošnje romarje, ki bodo pokladali prošnje svoje pred Tvoj materni sedež. Posebno pa naj se povračajo domú dušno potolaženi in umirjeni, naj jih prav prav veliko na tem svetem kraju odloži in pokoplje butaro grehov za vselej, da bo naša lepa dežela vedno bolj grehov očiševana, toraj tudi v vsih zadevah ložej od Boga na Marijne mile prošnje usliševana.

Iz Jeruzalema. (Jurče Halabi se je odpovedal razkolništvu in prejel prvo sv. Obhajilo.) Znani misijonar Alfons Ratisbon razen družih ima v svoji napravi sv. Petra nekega Jurčeta Halabi-a, o katerem to-le piše:

Petindvajsetega sušca, oznanjenje M. D., je naš dragi gojenec Jurče Halabi bil dopušen k slovesnosti, v kateri se je odpovedal greškemu razkolništvu in bil sprejet v naročje sv. Cerkve. Dobil je bil poprej privoljenje od milgosp. patrijarha; tudi njegova družina je bila zadovoljna. K temu verskemu opravi se je Jurče pripravil z naj večji skerblijnostjo, in dovertilo se je v svetišču „Ekce-Homo“ v Jeruzalemu.

Vodja v napravi sv. Petra (gosp. Alf. Ratisbon) je daroval sv. mašo, in pred njim je mladeneč Halabi obmolil vero, ter ga je potem odvezal in rešil razkolništva.

Svetišče je bilo napolnjeno; pričujočih je bilo tudi veliko število razkolnikov. Gosp. Gatt (misijonar Svete dežele iz Tirolskega, je to priliko prav dobro porabil ter je čversto in jasno razložil lastnosti prave Cerkve. Ta znameniti govor je imel v arabskem jeziku.

Halabi je bil oblečen belo in deržal je v roki gorečo svečo, pa klečal na znožji oltarja, globoko v duši zbran. Njegov duhovni oče č. g. Herman ga je potem pervikrat obhajal v Cerkvi živega Boga, in vernil se je na svoj prostor ter je bilo viditi, da je utopljen v srečo.

Nato soščolci prihajajo par za parom z zadnjega prostora svetišča, kjer navadno bivajo, se bližajo mizi Gospodovi k sv. Obhajilu in zedinjajo se vsi ob enem s svojim srečnim soščolcem v ljubezni s Jezusom Kristusom. Ta trenutek je vse serca presunil.

Halabi je star 14 lét; on je prvi naših učencev po umu, lepem obnašanji, pridnosti in delavnosti. Govorí enako gladko arabsko, nemško, francosko in laško. Sedaj pa se je lotil tudi latinščine, in pa s toliko večji grednostjo, ker njegovo edino kopernenje je: posvetiti se Bogu in postati mašnik.

Veselo upanje imamo, da eden ali drugi naših evropejskih škofov bode od dobrotnega Boga prejel navdajanje, da Jurčeta Halabi-a sprejme v svoje malo, in naslednjič v veliko semenišče. Zanašati se smemo trdno,

da Halabi bo svet mašnik in služabnik Jezusu Kristusu, vavišen toliko v učenosti, kolikor v čednosti. (Jerus. Annales de la Mis. de Sion... Juin 1879.)

Isgledujte se, slovenski šolski mladenčiči!

Amerikansko. (Nov misijon ob Rudečem jezeru. Kakošna je ondota zemlja?) Od Rudečega jezera 26. rožn. t. l. piše gosp. misijonar Nace Tomasin med drugim: Zdaj sem, hvala Bogu, zdrav; samo tisti teden po Veliki noči sem se bil premrazil in bil sem obolel; zdaj sem pa zdrav.

To simo sem prišel k Rudečemu jezeru, 100 angleških milj naprej proti severu od mojega prejšnjega misijona „White Earth“. Tukaj bom skušil spet nov misijon napraviti. Poprejšnji indijanski misijon sem pa prepustil očetom Benediktinom. Zdaj je tam en duhoven za misijonarja. Poslali so pa tudi dve benediktinski redovnici, ki podučujejo otroke.

Tukaj pri tem jezeru je že nekaj katoličanov, večina Indijanov je pa še ajdovska (poganska) in malikovavaka. Ali upanje imam, da s časom bojo tukaj vsi popustili svoje malikovavstvo, kakor se je zgodilo v „White Earth-u“, in bojo tudi tukaj sprejeli pravo Božjo vero in bodo postali dobri katoličani. Prijazno me vsi radi poslušajo, kadar jim razlagam resnice naše sv. vere. Včasih me sami poprašujejo eno reč ali drugo, ali da naj jim razložim to ali to. Posebno podobe sv. križevega pota radi gledajo, in razlaganje zvesto poslušajo. Tukaj imam namreč tiste podobe, malane na platno, ki so jih nekdanj g. Pirc dobili iz Kranjskega in so jih imeli poprej v cerkvi v Krovingu.

Rudeče jezero je precej veliko, 40 angleških milj dolgo, in 20 široko. Veliko rib vsakterih verst se tu dobiva. Moji Indijani jih lovijo z mrežami; zvečer nastavijo mreže v jezeru, s jutraj jih zopet izlečejo s ribami. Zemlja pa ni dobra za polje. Torej jo tukaj Indijani le malo obdelujejo, le samo podzemljice (krompir) in turšico sadé. Imamo toraj smeraj le samo turšičen kruh, ribe in podzemljice za živež.

Jan, ali kazen za neusmiljenost.

(Konec.)

Večerni mrak že krije zemljo. Burja strašno buči in rassaja, ter se lomijo drevesa in stogi (kozolci) obračajo. Da hlevov in hiš ne podira, menda brani sneg, ki ga je neznano veliko. Z novim ravnokar padlim snegom strašno mëde, tako je, kakor bi se gosta megla nepretergljivo podila čez plan in griče. Celó v toplo zakurjenih sobah so okna do verha ledene. Da kratko povém, mras je ták, da živina vode iz pod ledú dobiti ne more, ki bi se je napila, in po slabih hlevih mrasa konec jemlje. Kake štiri streljaje od Janove hiše proti jugu stoji lesena bajta, ki je pa tako zamedena, da se od tod le kakor pobeljen grob vidi. O čuda! Iz te bajte v takem vremenu in na noč vzdigne se proti Janovi hiši ženska podoba. Zavita je v rjuho in kerplje ima na nogah navezane. Gavi počasi, ter se komaj vidi, da se premika; zakaj gazi ni nobene in novopadlega snega je čez dva čevlja na debelo. Uboga ženka gazi več ko celo uro, preden pride do Janove hiše. In ko bi bilo le še za lučaj dalje, morala bi bila v snegu ostati in zmrzniti. Že je noč, ko pride na pol zmrzla in vsa oslabela do Janove hiše. Jan je bil ravno živino v hlevu po večerji ogledal. Stopivšemu iz hleva pride na proti omenjena ženska. Ugledavši ga, se nekako prestraši, pa vendar reče, toda s slabim glasom: „Bog daj dober večer, očka Jan!“ On pa, ne da bi ji spodobno odzdravil, ne reče nič; še le čez en čas pravi: „Ne vém, če

bo kaj dober; si se zmotila krevalja — še sem domá, še. Tak' take ste babure? še po noči ni mirú pred vami, kedar mislite, da me domá ni!“ Ves bés skoposti ga v novo obsede in nadaljeva: „O, to ti bom izbil, za vselej isbil; ne bo ti več na misel prišlo, priti v mojo hišo beračit. Le malo počakaj!“ To rekši skoči pred hlev in zgrabi gnojne vile — ali v tem hipu stoji Jerica pred njim, zgrabi za vile in reče: „Za živo glavo, Marko, kaj delaš? Stoj!“... Ženska pa se zgrudi strahú, mrasa in slabosti v sneg, tožeč Bogu svoje nadloge in grozovitost Janovo. Omenjena ženska je bila Špela, sestra Jeričina. Poročena bila je z nekim dervarjem, Jaka mu je bilo ime, ki je za fužine derva delal in ogeljnice kuhal, kar mu je tudi prešnje leta precejšen zaslužek dajalo. Ali zdaj, od kar si je bil desno nogo na plavu derv hudo poškodoval, ter si ničesar prislužiti ne more, mori ju silno uboštvo in revšina. Živeža za-se in za troje otrok še po leti nimata družega, kakor kako travo, kropive, in enako šaro. Da pa taka hrana človeku malo zdá, lahko si vsak misli. Le svoji dobroserčni sestri se ima Špela zahvaliti, da ni ona in njena družina lakote pomerla. Se vé, da pri vsi Jerični darežljivosti jim je vendar bilo še pomanjkanje terpeti, to zlasti po zimi...

Jana nekoliko jeza mine, verže iz rók gnojne vile, in pobegne jo otepen v toplo zakurjeno sobo. Jerica pa s pomočjo njegove matere spravi na videz že mrtvo Špelo v neko stransko izbico, in si vse prizadene jo spet oživiti. Ali dolgo še le po tem se pokažejo znamenja življenja na nji. Vendar, da te bolezni ne bode prebila, to je bilo vsem več kot gotovo. Težko je pričakovala Jerica, da bi se dan storil, in bi poslala po duhovna, da bi jo s svetimi zakramenti prevedil. Se vé, ko bi bila sila velika, bilo bi se to zgodilo že v noč, in sosedje bi bili gáz delali.

Nihče pri hiši pa ne čaka tako težko prihodnjega jutra kakor Jan sam; pa ne zato, da bi z možmi šel Špeli po duhovna, temuč, da bi šel v Ljubljano na sejim, ako bi bilo moč pekočo vest si ohladiti. Ni imel navade, da bi zgodaj zapušal ležiše; ali danes vsatane, ko se še komaj dan zazori in jo odrine proti beli Ljubljani, ter gazi, kar naj hitreje more; zakaj greh je naj bujši preganjavec človeku, ne dá mu pokoja na enem mestu. Minul je sejim. Ali Jana le ni domú, kakor je imel drugikat navado in kakor so ga domá pričakovali. Dan za dnevom, teden za tednom, mesec za mescem mine; ali Jana le ni in ne sledi za njim. Povsod ga išejo in po njem poprašujejo, pa nihče nič ne vé o njem. Mislili so naposled, da so ga tolovaji napadli in ubili, ali pa da so ga volkovi raztergali, katerih je bilo tisti čas toliko, da so jih cele trope se okoli vlačiti vidili. Minula je zima, in spomladanski čas je nastopil. Bilo je prvo majnikovo nedeljo. Ljudje so šli na Majnski *) verh (zdaj pravijo „Malinski verh“), ko neki pastir pri-nese vest, da v Vancovcu pod visokim robom leži že na pol segnjit človek, krog ktereга živina grozno tuli in udeluje. Klobuk, ne daleč od njega ležeč, je priča, da so to ostanki Janovi, ki se je prederznil z oroženo roko siroto od hiše poditi. Pogrebci, ki niso imeli za to pripravnega orodja, da bi hudo zaduhle njegove ostanke v mrtvaško trugo spravili, poslužijo se, groza me je povedati, ravno tistih gnojnih vil, s kterimi se je prederznil siroto v naj večji stiski od hiše poditi.

Če premišljuješ in se vprašaš, kaj je Jana v nasprotni hrib, na pečino, v zimi in snegu zapeljalo, kamor

*) Ni verjetnosti, da bi bilo to ime vzeto od „majnika“; bolj podobna je korenjka „malin“ ali „mlin“, ali pa „malina“, od tod „malinci“. V ondotnem kraju se imenuje le „Malinski verh“ (Mühlberg).

nobena pot ne derži, gotovo bode ti nerazumljivo, in atermel bodeš.

Ljudje pravijo sicer, hudobni duh ga je tjekaj zavlekel, ali, dragi bralec! nikar ga ne sodiva. Bog je sodbo sebi prihranil. Smemo pa si misliti: On, ki pravi, da kozarec mersle vode, siromaku podeljen, ne bode brez plačila, gotovo tudi neusmiljenosti in terdoserčnosti brez kasni pustiti ne more.

Stojí, stojí še Janova mi skala,
V spričvalo terdno vedno bode stala,
Kako udari ga plačilec zvest,
Ki derzno vzdigne po siroti pest!

Št. K.

Slovansko

iz vzhodnje Bisterške doline (Pusterthal) na Tirolskem.

(Spisal dr. Jan. Zl. Mitterrutzner.)

(Dalje.)

Gosp. profesor dalje piše o Slovanih:

Slovani so se že v naj starodavnejših časih, pa tudi pozneje delili v več plemén. Jornandes pozná Slavine ali Slovene, Ante in Vinde. O poslednjih, ki nas na pervo zanimajo, pravi: „Quorum (Winidorum) nomina per varias familias et loca mutantur.“ Vinde, Venide, Venete ali Vende so jih imenovali njih sosedje, Srb ali Serb pa je bilo domače ime. Ljudsko ime Serb pomeni natio ali gens. *) Etismologiško razlagati imén „Vindi“ in „Slovani“ tudi Šafařík ne vé, profesor Weiss nasproti piše: „Ime Vindi, v keltiškem vint, sanskrit vinat, pomeni béle in je tem Slovanom dano zaradi njihove bele platnene obleke in ker svoje hiše belijo. Slovan se imenuje Slovenec, od slovan = govoreči, distincta voce praeditus, ko pa Teytona imenuje nemca, „mutus“ den Stummen, in Galca (Stalijana) „vlah-a“, „balbutiens“, berbljavec. Tako pojasnjuje tudi Zeusa. Drugi rajši pišejo Vendi in nahajajo v tem Venete.

II. Kdaj so se vselili na Tirolsko.

Čas, kdaj da so panonski Slovani prišli v Noricum, kteremu se je prištevala tudi vzhodnja Bisterška dolina do Toblaških polj, se na tanko določiti ne dá; prav verjetno se je to dogodilo v poslednjem desetletji 6. stoletja. L. 579 sta na cerkveni zbor v Grado bila še prišla škofa iz Tiburnije in Celeje (Celja). Kmali potem je zginilo keršanstvo po teh okrajinah, kakor tudi ime Noricum, in razširjanje Slovanov na Tirol se je moralo zgoditi z nenavadno naglico. Kaže, da med leti 592 in 595 je bila vgodna prilika za polastenje vzhodnjih mej frankovske države. Le nejevoljno je bajoariški vojvod Garibald prenašal odvisnost od frankovskih kraljev v Avstraziji. Porabil si je blezo v prid razpore v frankovski kraljevi rodovini, sam sebi dal kraljevi naslov in s tem se polastil neobmejenega gospostva. Da bi si le-to zagotovil, se je vedno bolj oklepal Longobardov, ki so bili s Franki v rasporu; eno svojih hčer je omožil z longobarskim vojvodom Evin-om, kteri je bil Franke pregnal iz Trienškega okraja, in drugo, Theodolindo, je zaročil longobarskemu kralju Autharis-u. Lahko so na frankovskem kraljevem dvoru previdili nasledke tega zedinovanja, toraj so frankovske vojne ob enem času napadle oba zaveznika. Velik je bil strah v Bajoariji, še večji pa je utegnil biti, ko so Franki in Longobardi mir storili in je Garibald vidil, da je sam izpostavljen jezi razžaljenega višega gospoda. Stiskan v

*) Razlage so razne; mi tukaj stavimo kakor pisatelj piše.

svoji lastni deželi Garibald ni bil smožen z močjo ustavljanja se tujcem, ki so tišali v obmejno zemljo, ktera je bila njemu iaročena. Kakor pišeta Buchner in Rudhart, je Garibald bežal k kralju Autharis-u v Longobardijo. „Tako tedaj se je moglo zgoditi, da l. 595 deželo Slovanov vidimo protegujeno do Bojarije, čez meje današnje Koroške, v Toblaške poljane tirolske Bistriške doline“ (pl. Ankershofen a. a. O. S. 29). Garibalda I naslednik, Tasilo I, ki je bil v prijaznosti s kraljem avstrazijskim, se je tedaj tam sagnal v deželo Slovanov in vernil se je s obilnim plenom v svojo vojvodino domú: „Tassilo a Childeberto rege Francorum apud Bajoariam rex (dux?) ordinatus est. Qui mox cum exercitu in Sclavorum provinciam introiens patrata victoria ad solum proprium cum maxima praeda remeavit. (Paul. Diac.) Spomin na to smago se je po nekem starem izročilu ohranil v tako imenovanem „Victori-Büchel“ med Innichom in Tobl-om. Vgodni vspéh je spodbodel vojvoda Tasila, da je že o bližnji priliki poskusil drugi napad. Z 2000 Bajoarci se zažene v deželo Slovanov; le-ti pa so se do časa obrnili do svojega svetnika, Avarskega kana v Panoniji. Prišel je in v zvezi s Slovani je Bajoarce do čistega potolkel: „Hisdem ipsis Bajoarii usque ad duo millia virorum super Sclavos irruunt; superveniente Cacano omnes interficiuntur.“ (Paul. Diac.) Ta smaga in bližnjost Avarov, kteri pa so s Slovani, ki so jim bili od l. 563 poddavkani, v naj hujšem pomenu delali kakor s sužnji (Muhar: Gesch. d. slav. Völkersch.), je najberže Slovanom meje njih novih naseliš zavarovala. Njih sosedje po panonskih nižavah in o primorji so novo, od visokih gorá obdajano in presekovano domovje sorodnjakov od gorá imenovali „Goratan“, iz česar je sčasoma in pri tujih pisateljih nastalo latinsko „Caranthanum“ in iz tega nemško „Kärnten“ (Ankershofen).

L. 610 je Tassilo, sin Garibalda II, zopet prihrumel v deželo Slovanov. Zdi se, da tudi ta pot niso bili nepripravljeni, ker že ob meji pri Aguntum-u se je boj vnel. Premagali so Slovani (Slovenci) in so razdžali bajoarsko mejo. Še le ko je Garibald nabral novih bojnih močí, se mu je pospešilo, da je Slovincem njih pridobljeni plén uzel in jih je čez meje svojega vojvodstva nazaj odrinil: „Mortuo Tassilone duce Bajoariorum filius ejus Garibaldus in Agunto a Sclavis devictus est et Bajoariorum termini depraedantur. Resumptis tamen Bajoarii viribus et praedas ab hostibus excutiant et hostes de suis finibus pepulerunt.“ (P. Diac.)

(Dalje sledí.)

Presveta Trojica.

(Prosto posl. po: „Cantate“, str. 46.)

Molimo v enem Bogu
Osebe svete tri, —
Ki v večne luči krogu
Skrivnostno v vek živí;
Presveta si Trojica,
Bog, v bitju neločljiv, —
Zgolj milost, zgolj resnica,
Mogočen, ljubeznjiv.

Ljubezni Bog, Bog Oče!
Studen'c usmiljenja,
Poslušaj prošnje vroče
Otroka revnega;
Osreči dete svoje,
Daj mili mu ukaz,
Naj v svitu slave Tvoje
Kdaj gleda Te v obraz.

Glej, pesem Ti slavito
Daruje um, sercé,
Stvarjenje čudovito
Obráča hvalo v Té;
Veselo Ti češenje
Bom vedno Tebi pél,
Ker v meni si življenje
Is milosti začél.

Bog Sin preljubeznjivi!
Ki si na svet prišel,
Za-me v ljubezni živi
Na križu smert terpel;
Oh Tvoja Krí omije
Naj madežev me vsih,
Daj duši lepotije
Otrók isvoljenih.

Bog sveti Duh! sdiham,
 Prestvari serce mi;
 Da grehe zaničujem,
 Da rastem v čednosti.
 O vdi dušo mojo!
 In kadar tu zaspiš,
 Naj v blaženost se Tvojo
 V nebesa — preselim,

Ponižal se je do ovčic;
 Premilo prosi Ga,
 Naj nam presveta ta Skrivnost
 Pri Božji mizi bo sladkost,
 Na zadnji čas pa slaj
 V nebesih vekomaj! —

Radoslav.

Hitite semkaj vse stvari!

(Prosto poslov. po: „Kommt her, ihr Kreaturen all.“ „Can-tate“, str. 55.)

Hitite semkaj vse stvari,
 Kar dal življenje vam je Bog,
 Združite se v ponižnosti
 V preslavljaajoči krog;
 Zveličar naš je pričujoč,
 Hvalite Ga, nenehajoč,
 In ti, o jezik moj,
 Mu vedno slavo poj!

Seráfi vi goreči vsi!
 Vzdignite glas krepkó;
 Vi Troni, Knezi, Kerubi,
 Oblasti, premočno —
 Kreposti — pojte — in Moči,
 Nadangelji in angelji:
 Češen bo Jezus naj
 V skrivnosti vekomaj!

Aposteljnov, očakov zbor,
 Prerokov svetih štev,
 Mučenci, spoznavalaki zor,
 Nebeških čistih dév;
 In cela versta nébnih trum,
 Povzdigni glas, zaženi šum:
 Češen bo Jezus naj
 V skrivnosti vekomaj!

Preljubo solnce, lunica,
 Vsih zvézdic mili svit,
 Hitite vsi Stvaritelj
 V skrivnosti tu častit!
 Goré, doline, cvét drevés, —
 Vsi sadi, travce pojte vmés:
 Češen bo Jezus naj
 V skrivnosti vekomaj!

Vse ribe v vodah, v gozdih zvér,
 Pod nebom kar letí,
 Glasite čast Mu v enomér,
 Ki vse vas sam živi,
 V podobi kruha skriti tam
 Resnični Jezus, Bog je sam;
 Počešen bode naj
 V skrivnosti vekomaj!

Naj slavna pesem Mu doni,
 Vsih serc naj bo iztók;
 Mladenči, pojte s starčeki,
 Kar Božjih je otrók:
 Čast rajski Kruh Ti večni čas!
 Si smerti, pekla rešil nas,
 O Jezus, slava naj
 Doni Ti vekomaj!

Marija Mati, čast devic,
 Glej Sina ljubega!

Razgled po svetu.

Paderbornski škof dr. Konrad Martin je bil 25. t. m. slovesno pokopan. Pričujoč je bil Hildesheimski škof in več stotin duhovnov. Kakor angelčki oblečenih 120 malih deklic v beli obleki, s črnimi ogrinjali, s palmami in lilijami v rokah je spremljalo pogreb. Konrad Martin je bil r. 18. majnika 1812 v Geismaru v Saksonski okrajini. Bogoslovje je študiral po nekoliko pod slavnim Allioli-em. Bil je med drugim sloveč orientalist, posebno pa imeniten cerkveni pisatelj in nepremagljiv vojsko-valec za sv. Cerkev. R. I. P.

Novolaško. (*Nedolžno preganjani.*) Omenili smo zadnjič celestinskih redovnikov in redovnic, ktere po nedolžno tretji in terpinčiti ima posebno veselje laški lucifer. Dvé redovnici, ki so ju pred malo dnevi gnali v zapor iz Ventimiglie v Sulmono, ste bile kmalo potlej izpušeni kakor čisto nedolžni. Žalostna je taka postava, ki dopuša najbolj poštene ljudi vlačiti od mesta do mesta, kakor hudodelnike, da jih terpinči in gerdi pred svetom, potem pa izpusti brez dostojnega zadostovanja. Imenovani redovnici ste bili sicer spremljani od preoblečenih policajev, ki so šli bolj v daljavi za njima, vendar ste bile spoznani kakor zaporni. Prednica, Nemkinja po rodu in boleháva, bi se bila morebiti mogla sklicevati na svojo narodnost, pa ni hotla opustiti tako vgodne prilike za Kristusa terpeti, in ni se hotla ločiti od svoje tovaršice. Bile ste zaperti v enem voznem oddelku, ki ste ga sami plačali, in peljani v Genovo. Redovnik pa je bil odpravljen kakor vsakdanji hudodelnik, ker ni imel s čim vožnje plačati. V tem mestu jima je bilo dopušeno ostati dva dni in opraviti se v svetno obleko, da bi kje redovna obleka ne dajala prilike k žaljenju, ker bali ste se, da bode treba povsod iti v ječo, kjer se bo kaj ostalo. Ko pa pridete v Sulmono, kdo bi si mislil? ste bile neutegoma spušeni in prosti. Redovnik pa je po krajših postankih popotval proti Sulmoni in ne vé se še nič o njem. Tako se dela na „svobodnem Laškem s svobodnimi državljani!“

Francosko. (*Satan ne sedi na rožicah.*) Tisti zvijačni luteranar, ki ga ni sram enemu celemu narodu s svojimi framasonskimi postavami v obraz pljuvati, minister Ferry, mora celó od liberalcev prav grenke požirati. Nova robatost je ta, da bi noben prelat ne smel predsedovati pri delitvi premij po licejah ali vladnih kolegijih po provincijah, kar je bilo v navadi prešnje leta. K temu pravi „Paris-Journal“: „To novo zaposovanje, storjeno francoskim škofom, je vredno Julija Ferry-a.“

In ta Ferry je rekel, da se mu še sanjá ne napa-dati Cerkev! Celó nekatoliškemu francoskemu časništvu se gujusi tako malopridno kovarstvo francoskega mini-stra zoper Cerkev. „Figaro“ 26. mal. serp. n. pr. ga opominja, predenj dalje snuje svoje delo v končanje svojih postáv, naj si v korist porabi naslednje besede iz Guizot-a: „Njegovi (keršanstva) nasprotniki nimajo in ne bodo imeli več olike memo Bayle-a, ne več zmož-nosti od Voltêrja, ne več strasti od rovarjev l. 1793; ne bo se jim pospešilo razdjati več kot se je pospešilo njihovim prednikom.... Keršanstvo je vse kaj drugega

kot kaka filozofija, hoče reči — kaka človeška stvar, kot sad mišljenja, domišljije, človeške véde. Ono je božje delo, rasodenje od Boga od človeka...“

Madagaskar. (*Kraljica in katoličanstvo.*) Misijonske nasnanila pripovedujejo, da kraljica madagaskarska je oklicala nov državni zakonik ali državne postave. V vvodu tega zakonika, vrednega keršanskega vladarstva, se bere: „Jaz Ranovalo Majonka, kraljica Madagaskarska, najpred naznanim hvalo Bogu najvišjemu za Evangelij Našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki se oznanjuje po moji deželi v mojem kraljestvu v podučevanje mojega ljudstva, in da nas uči spoznavati Boga in posesti večno življenje. Bog — on je, na ktereга naslanjam svoje kraljestvo. — Dalje nasleduje: Prepoved povračati se k malikom. Prepoved obhajati te in te vraže... V nedeljo se Madagaskarjani ne smejo pečati z nobenim hlapčevskim delom. — Vsi Madagaskarjani se morajo ob nedeljah shajati v cerkvah ali templih k molitvam... — Nobeden nima pravice bližnjega ubijati. Negibno mora biti v zakonu edinstvo (enoženstvo in enoštvo) in neločljivost. Mnogoženstvo in ločenje je prepovedano. Vlada ga bo sodila, kdor se bo zadolžil v ti reči. Rop pod vsimi podobami in vse goljufije v kupčiji se ostro kaznujejo itd.

Madagaskar, po domače Nossindambo, arabsko Džezira-el-Komr (otok lunin), je naj večji afrikanški otok. Prebivalci se imenujejo Malagasi, Madegassi, in jih štejejo do 4 milijonov (po drugih manj); nekoliko so Kafri, nekoliko Malaji, — z višjim in nižjim plemstvom, svobodni in nesvobodni. Mogočni rod Ovas-ov si je od l. 1813 podvergel ves otok, ki je zdaj razdeljen v 20 okrajin s posebnimi poglavarji. Veliko mesto Tananaribo ima 15.000 prebivalcev. Našli so ga bili l. 1506 Portugalci, in poskušali so oni in pozneje Francozi se ondi uvesti, pa v notranje jih nikoli niso pustili. Radama, ustanovitelj Ovaškega kraljestva, je od l. 1810 evropejsko oliko toliko sprejel, da je prepovedal človekožertve (ljudi moriti in darovati) in sužnjištvo, dopustil v deželo nekatere misijonarje, in tudi orožje in vojno po evropejsko si vravnal. Radama II od l. 1861 se je kazal še vgodnišega Evropejcem, bil pa je od zakletnikov 1863 umorjen; tudi njegova vdova in naslednica Rabado je umrla 1868; njena naslednica je princesinja Ramona, sedanja Ranovalo Majonka II, ki se je z mnogimi plemenitniki leta 1869 dala kerstiti in je ukazala malike satreti.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Za naglo zboljšanje v prav hudem napadu bolezní bodi češena in hvaljena Naša ljuba Gospá presv. Serca, kateri sem se bila priporočila. *M. G.*

Št. 2. Bolnemu priporočenemu presv. R. Kervi in priprošnjam Pija IX se je med opravljanjem 9dnevnice v 3 dneh zboljšalo. Češena Marija! *G.*

Št. 3. Spodej podpisana sem prav hudo za omotico terpela, tako, da brez pomoči drugih še sama iz postelje nisem mogla; priporočila sem se pa prav zaupljivo v bratovsko molitev, in tudi rabila čudodelno vodo iz Lurda. Zdaj pa se prav serčno in očitno zahvaljujem Gospod Bogu, da mi je po priprošnji Naše ljube Gospé presv. Serca, sv. Jožefa in pokojnega sv. Očeta Pija IX dodelil toliko zdravlja, da samorem sama v cerkev hoditi. Ljubi Bog poverni tudi tistim osebam, ktere so

meni pomagale opravljati devetdnevnicó k Naši ljubi Gospej presv. Serca.

V Škofji loki, 4. vel. serp. 1879.

Jovana Molinaro.

Št. 4. Človek slabotnega zdravja, ki je imel pred kratkim prav težak posel opravljati, tako, da se mu je zdelo nemogoče, da bo mogel dotičnim dolžnostim zadostiti, se priserčno zahvaljuje Naši ljubi Gospej presv. Serca za veliko duhovnih in telesnih milost, posebno za to, da je važno opravilo, ki mu je bilo naloženo, srečno in lahko doveršil. S tim spolnuje svojo obljubo, pa se tudi zanaprej v dušnih in telesnih potrebah v molitev priporočuje.

F. Z.

Prošnje.

Že poldrugo leto bolan gospod je prav živo priporočen v bratovske molitve, da bi se ozdravil, če je Božja volja. — Bolnik, že delj časa bolehen, da bi se ozdravil, če je Božja volja. — Družina, ki že več lét živi v vednem prepiru in razpurtiji, valed česar gregospodarstvo rakovo pot, je priporočena Naši lj. Gospej presv. Serca, da bi se po njeni mogočni priprošnji zopet mir in blagoslov Božji v to hišo povernil.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec veliki serpan 1879.

I. Glavni nameni: Zmaga katoliške vere nad posvetnjaštvom.

II. Posebni nameni:

11. vel. serpana. Sv. Tiburcij, sin rimskega predstojnika, in sv. Suzana, bližnja sorodnica papeža Kaja, oba mučena pod Dioklecijanom, prvi l. 286, druga 295. Priporoč.: Sinovi in hčere, zlasti viših stanov za močno in djansko vero. Dobra letina. Trije naj večji grešniki ali grešnice v naši deželi za spreobrnjenje.

12. Sv. Klara, dev. v Asizu, ustanovnica Klarisarić. Priporoč.: Posvečevanje nedelj in praznikov. Nekaj zgubljenih oséb. Odprava naj hujših pregréh naše dežele.

13. Sv. Hipolit, keršen od sv. Lorenca, mučen pod Valerijanom. Priporoč.: Ljubezen do nauk sv. vere ter besede Božje. Sprejemanje zveličavnih navdajanj pri mladini in sploh. Cerkev na Ruskem in Poljskem.

14. Sv. Evzebij, mašnik v Rimu, je imel veliko terpeti od cesarja arijanskega Konštancija v 4. stoletji. Priporoč.: Slepi sovražniki sv. Cerkve za spreobrnjenje. Otročiči za obvarovanje stanú gnade Božje. Cerkev na Turškem.

15. Veliki Šmarinj ali Marijno vnebovzetje. Prip.: Deviški stan in srečna sadnja ura vaim bolnikom. Katoliški duhovni. Vse duše v vicah.

16. Sv. Rok, iz Montpellier-a na Francoskem, velik pomočnik zoper kužne bolezni, umrl l. 1327. Pripor.: Vsi na duši ali pa na telesu okuženi ali bolni. Bog nas vari kuge nečistosti! Cerkev na Laškem in Francoskem.

17. Enajsta nedelja po Bink. Evang.: Jesus ozdravi gluhomutca. Sv. Joahim, oče M. D. Priporoč.: Dobra odreja v keršanskih družinah. Polno spreobrnjenje Anglije in njenih naselb. Vsi v velikih stiskah, dušnih ali telesnih.

Listek za raznoterosti.

Na Porcijunkulo je bilo tudi letos prišlo prav lepo število romarjev v Ljubljano. Obá dni po dnevi in dolgo v noč so bile obsute spovednice po mestnih cerkvah.

Gotovo veliko milost so dosegli živi, veliko tolažila mrtvi. Bog potrdi vse vdeležnike, kateri naj molijo tudi za ne-vdeležnike in posebej za spreobrnjenje grešnikov, da bi se vedno bolj lepšala naša dežela.

Ceciljanski zbor je bil prav obilno obiskan in — hvala Bogu — reč se je precej sjasnila. Glavni govorniki so bili č. g. : P. Satner, prefekt Dolinar in špiritval Flis, poslednji je posebno čversto in podstavno govoril, tudi je pojasnil, da ni prav, da bi kdo samolastno spreminjal obrede, dokler milgosp. škof ne dajo ukaza. Milgasp. škof, ki so pred končanjem seje morali oditi, so na prošnjo pričujočih obljubili, da bodo na svitlo dali škofjski obrednik, poprej pa reč dobro prevdarili na obe strani in se tudi s veljavnimi gospodi po škofiji posvetovali o tej reči, ki ima mnogo pomislikov.

† Gosp. Žiga Bučar, doktor zdravilstva, je 30. mal. serp. v Šmartnu pri Kranju, star 49 lét, umerl, previden s ss. zakramenti. Bog mu daj večni mir!

Petindvajsetletnico od l. 1854, kakor se sliši, bodo imeli dotični gospodje v torek po velikem Šmarnu na Dobrovi.

Mnoge nove maše preteklo nedeljo — samo v Ljubljani tri — kakor se sliši, so povsod ljudstvo močno razveselile. Kakor po deželi, tako so bile tudi v Ljubljani pri teh lepih slovesnostih napolnjene cerkve. Bog daj srečo in blagoslov novim delavcem v vinogradu Gospodovem!

Sv. Florijan, vari nas časnega in večnega ognja! Tako so molili Slovenci in mnogi še molijo vselej očenaš in češena-marijo po angeljskem češenji. Pa morebiti se premalo moli, ker neprenehoma se sliši strašilo novih pogoriših. Še ni potihnilo o Verhniki, kjer je škoda čez 32.000 gld., že zašumi, da gori na Igu, kjer je neki pogorelo 65 poslopij. In preden so se ljudje osopli, zopet v nedeljo popoldan vstane hrup, da gori v Kozarjih pri Ljubljani, kjer je pogorelo nekaj kozolcev s žitom napolnjenih, skupaj 6 poslopij. Pa ni še konec: v torek popoldne počí zopet glas, da je velik ogenj v Terzinu in pogorelo je 16 gospodarjem 26 poslopij. Pri sv. Lorencu poleg Kerškega so 6 gospodarjem pogorele vse poslopja.

Družba sester božje ljubezni na Dunaji je od ljubljanskega magistrata dobila privoljenje tri mesece po Kranjskem zbirati za ondotno Marijino napravo za sirote in ubožne posle itd. Zbirate Sestri Veronika Nothbauer in Valentina Köppel.

Zahvala. *) Vsem predragim spoštovalcem ranjkega preč. g. Aleša Jerala, kateri so to svoje spoštovanje še po njih smerti v djanji skazali ter pripomogli k spodobnemu spominku na njihovem grobu, bodi v imenu hvaležnih farmanov in v mojem lastnem dostojna pri-serčna zahvala. Bog plačaj!

V Horjulu, 13. mal. serpana 1879.

Fr. Dolinar, župnik.

Iz Štajarskega. „Venec molitev in pobožnih pesni za očitno in domačo pobožnost“ — prav posebno dober slovenski molitvenik, se dobiva pri založniku Jož. Martinc-u v Mariboru. Beseda gladka, mila. Dasi ima 600 strani, vendar ni predebel, tudi tisk ni predrobiček, papir snažen; pobožnemu sercu ta knjiga na vse strani popolno vstreza. — Pervi del na 20 polah ima različne molitve in nauke po načinu „Dekliških bukev“, 6 lepih maš, obilno litanij, pobožnosti za vsako dobo in priliko.

*) Po naključbi zakasnjeno. Vred.

— Drugi del obsega naj odličnejše svete pesmi, nabrane odvsod, za vse godove in priložnosti, vseh 307; nekatere so nove, ali oglašene, popravljene. Venec je kinč keršanske hiše, potrebšina slovenskih deklét. — Bukvarji, Slovenci, pevke — sezite po njih! Veljajo: nevezane pole 75 kr., usnjate do 1 gl. 50 kr. G.

V prihodnjem državnem zboru, kakor zdaj štejejo, utegne biti kacic 174 liberalcev in kacic 179 konservativcev, skupaj 353. Večina konservativcev je gotova, kakor tudi to, da več ali manj v dosedanjih načelih se mora spremeniti. Naj več konservativcev priméroma pošlje Galicija, namreč 58 konservativcev (in le samo 5 liberalcev), pa Kranjsko, to je, 8 konservativcev (in 2 liberalca).

Dobrotljivost sv. Očeta. Iz mnogoterih sahval po laških časnikih se vidi, kako sv. Oče od prejetih darov zopet darujejo za razne potrebe, zlasti po Laškem, kjer so o sedanjih okolišinah cerkve in družine velikrat v silnem pomanjkanji. Darovali so n. pr., da le iz ene št.v. „Unit.“ posnamemo, cerkvam za zidanje ali popraviljanje: v Ponte Valu 1000 lir, v Ramazzanu 500, v Colpiccionu 500, v Passignanu 500 in v Rancolfu 500 lir; župniku v Piolbicu pa, ki jih je obiskal in dopovedal, v koliki revšini je njegova cerkev, zlasti vsled verskega preganjanja, so podelili en pluvijal in posodo za sv. olje.

Gospodarstvo liberalnih srenjskih odborov. Liberalni mestni očetje v Rimu so od l. 1870 do 1877 naredili 37 milijonov frankov dolga, tedaj počéz na vsakega srenjčana po 160 frankov! To pa še ni ravno veliko, ako se primérja s tim, kakor so gospodarili v Florencu, Neapelnu, Genovi, Milanu in drugod, koder pride po 300—800 frankov na osebo. Zato so laške srenje jele katoliško voliti, ker v Rimu in drugod so bile lepe denarne zaloge v kasi, ko so liberalci s samosilstvom in krivicami iz rok katoličanov prevzeli gospodarstvo. Svetu se je pričelo pred očmi jasniiti.

Poslednje novice. Rusi so čisto zapustili jutrovo Rumelijo; v Bulgariji je še tri polke konjkov, ki pa tudi kmali pojdejo. — Francija ta mesec spusti 40.000 vojakov domú zaradi žetve, in rezervisti bodo poklicani 10 dni pozneje. Starašinski odbor je odbil tisto zankarno Ferry-evo osnovo za postavu oziroma viših nauk; obravnava je odložena na prihodnjo spomlad. — Na Bulgarskem v Razgradu in drugod je bil vstal nekaj vriš, ki ga je pa bulgarska vojna zaterla; 42 mahomedanskih rogoviležev je pobitih, drugi so bežali.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Zagradcu v Žaliniški fari: Iz Horjula po čast. g. fajm. zbirka 2 gl.

Za pogorelce na Verhniki: Milgsp. stolni prošt Jož. Zupan 15 gl. — Duhoven iz Loke 5 gl.

Za pogorelce na Igu: Milg. stolni prošt Jož. Zupan 15 gl.

Za sv. Očeta: Iz št. Jošta nad Polh. gradcem po č. g. župn. A. Hočevarji 3 gl. 31 sld.

Za novi misijon v Gazi v Sveti deželi: Neimenovan znanec in prijatelj Svete dežele je daroval za vstanovo omenjenega misijona 10 gl. sr. in precej veliko prelepo podobo „Marijo angeljsko“ v ceni kacic 12 gld., ki je prav primérna za kako kapelo. Bog poverni. — Podoba je v prekrasem okviru in se zamore pri vredniku viditi. Bog poverni dragoceni dar z naj obilnišimi milostmi.